

Historische Vereniging Wormerveer

Nieuwsbrief Historische Vereniging Wormerveer jaargang 9, nummer 25 (december 2011)

van de voorzitter

een bijdrage van Tom Tulleken

Al weer bijna een jaar voorbij, een spannend en bewogen jaar, zowel wereldwijd als in ons eigen Wormerveer. Zo werden we afgelopen zomer opgeschrikt door het persbericht dat Meneba mogelijk op termijn de maalactiviteiten in Wormerveer gaat staken. Hiermee zou opnieuw een bedrijfsvorm met een lange historie uit ons dorp verdwijnen. Aan de grote zeepfabriek van weleer worden we alleen nog herinnerd door de naam en van de eertijds belangrijke Wormerveerse cacao- en chocolade-industrie rest niets meer. Ook kunnen we vaststellen dat van de olie-industrie alleen nog Loders Croklaan over is terwijl de Wormerveerse rijstpellerijen op één na ook van het toneel verdwenen zijn. Ik weet het, er is veel voor teruggekomen want er is bedrijvigheid genoeg op de industrieterreinen Molletjesveer en Noorderveld, maar het is van een heel ander kaliber. Heel veel ondernemingen die zich bezighouden met dienstverlening, de IT-branche of iets in de creatieve sector doen. En natuurlijk, niemand verlangt nog terug naar het zware, vaak smerige werk in de lawaaiige fabrieken waar honderden arbeiders in drieploegendienst hun geld verdienden. Toch frappeert het me dat juist veel ouderen die dit aan den lijve hebben meegemaakt vaak met geestdrift en met een haast romantische ondertoon praten over 'hun tijd op het fabriek'... Trots vertellen ze over de producten die ze maakten, over de onderlinge kameraadschap, over de gebouwen waarin ze een groot deel van hun leven verbleven. Trots vertellen ze ook over hun zoveel jarig dienstverband bij het bedrijf en hoe ze tijdens bedrijfsjubilea in het zonnetje werden gezet. Deze ouderen, het zijn representanten van een uitstervend ras. Er wordt steeds minder geproduceerd in Wormerveer en wat nog rest is zo sterk geautomatiseerd dat er veel minder fysieke arbeid nodig is. Laten we daarom haast maken met het optekenen van die mooie verhalen over werken op De Vrede, De Vlijt, De Tijd, De Ster, De Engel, De Moriaan, De Toekomst en al die andere fabrieken.

Kort na 1900 toen meelfabriek De Vlijt van Wessanen de dijsloot nog niet was overgestoken. (coll. HVW)

kerstkaartenverkoop bij Albert Heijn

Dankzij de medewerking van de plaatselijke Albert Heijn en een aantal HVW vrijwilligers mochten we drie dagen in de supermarkt onze kerstkaarten te koop aanbieden. Er was een nieuwe serie samengesteld en daarnaast voor het eerst enkele series retrokaarten aan de collectie toegevoegd. De enthousiaste HVW'ers zaten niet voor niets. Tientallen sets kaarten werden verkocht en na afloop kon een opbrengst van iets meer dan € 700 genoteerd worden. Een mooie actie die beslist herhaald kan worden in 2012.

lichtjesavond Oude Begraafplaats opnieuw druk bezocht

Het blijft boeien en veel mensen trekken, de jaarlijkse lichtjesavond op de Oude Begraafplaats. Dit jaar vond het evenement plaats op vrijdagavond 28 oktober en opnieuw waren de weergoden ons zeer gunstig gestemd. Onder welhaast ideale omstandigheden genoten de honderden bezoekers van de feeëriek

verlichte dodenakker, van de gedichten die werden voorgelezen door kinderen van de basisschool en van de stemmige zang van een gelegenheidskoor.

(foto Joost Kuipers)

twee activiteiten in de Wormerveerse Vermaning die u niet mag missen

Op donderdag 22 december biedt de Wormerveerse Vermaning podium aan een beroemd vocaal gezelschap, het Neva Ensemble uit St. Petersburg, Rusland. Wie al eens eerder een optreden van hen heeft meegemaakt kan niet anders beamen dan dat het niveau zeer hoog is en dat de zang voor menig kippenvelmoment zorgt. Het ensemble vertolkt Slavisch Byzantijnse kerkmuziek, licht klassieke muziek en beroemde Russische volksliederen. Een absolute aanrader voor iedereen die vocale topkwaliteit weet te waarderen.

Concert Neva Ensemble. Donderdagavond 22 december, aanvang 20.00 uur. Entree € 10. Kaarten verkrijgbaar bij Pasmaan Boek en Hobby en aan de zaal.

Op uitnodiging van het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek / Waterland houdt Herman Pleij, emeritus hoogleraar Historische Nederlandse Letterkunde, een lezing op zaterdagmiddag 24 december. Pleij zal ingaan op zaken als tolerantie, gedogen, polderen en zijn kijk op de collectieve identiteit. Gelet op zijn innemende en humoristische verteltrant kan de lezing niet anders dan zeer de moeite waard zijn.

Lezing Herman Pleij. Zaterdagmiddag 24 december, aanvang 14.00 uur. Entree € 5.

Tijd voor Toen

Tijd voor Toen is een project dat opgezet is vanuit Cultureel Erfgoed Noord – Holland in samenwerking met de lokale erfgoedorganisaties. In de verschillende verzorgingshuizen wordt een kleine thema expositie opgezet die voor de bewoners herkenbaar en aansprekend is. Ook de HVW is deelnemer aan dit project en zo zijn bijvoorbeeld in De Amandelbloesem en De Noordse Balk al expo's gehouden met als thema's Trouwen en Winkels en zijn ook enkele kleinere projecten gerealiseerd.

terugblik op twee tentoonstellingen

Al in 1957 werden de eerste gesprekken gevoerd over de realisatie van een overdekt zwembad in Wormerveer. Toch zou het nog 13 jaar duren eer De Watering als tweede overdekt zwembad in de Zaanstreek werd geopend. Dit en nog veel meer was te lezen en te zien op de tentoonstelling over De Watering die van 15 t/m 22 oktober te zien was in de Wormerveerse Vermaning. Er was trouwens ook veel te zien van de overige Zaanse zwembaden, zoals het beroemde Zaanse zwembad, het natuurbad Wijde Wormer en het Westzaner Zwembad. Misschien was het geen echt 'zwemweer', maar de

De Zaanbrug begin 30'er jaren nadat er een nieuwe klep was geplaatst. (coll. HVW)

belangstelling voor deze tentoonstelling viel een beetje tegen. Heel anders was dit met de tentoonstelling 'Sinterklaas, zo gewoon, zo bijzonder' die gehouden werd van 19 november t/m 3 december. Ruim 1300 bezoekers, waaronder meer dan 700 schoolkinderen, trok deze fraai expo. De Wormerveerse Vermaning was omgetoverd tot een spannende ruimte waarin behalve van alles te zien, ook van alles te doen was. Er was plek voor Wormerveerse Sinterklaasintochten in het verleden en de oorsprong van het feest werd uit de doeken gedaan. Veel afbeeldingen van de goedheiligman in allerlei verschijningen, oud kinderspeelgoed en een aantal vitrines gevuld met oude boeken en publicaties maakten de tentoonstelling tot een waar kijkfeest. Absolute hit voor de jonge bezoekers was het huisje dat de kinderen mochten beklimmen om in de schoorsteen wat pakjes te gooien. Naast Sinterklaas himself en zijn Pieten brachten ook een aantal kinderen van de voedselbank een bezoek.

Ook in de zestiger jaren was het druk tijdens de aankomst van Sinterklaas. Het gezelschap op het balkon van de Jonge Prins. (coll. HVW)

HVW Jaardag(en) 2012

Om verschillende redenen zal de organisatie van de HVW Jaardag in januari anders zijn dan u gewend bent. Er zal geen na-expositie worden gehouden in de week na de zondag, normaliter de eerste dag van de Jaardag. Wel wordt een extra dag toegevoegd zodat er nu sprake zal zijn van Jaardagen en wel op zaterdag 14 en zondag 15 januari. De Wormerveerse Vermaning zal in het teken staan van de Zaanbrug en van de Wormerveerse kruideniers. Op beide dagen is een en ander te bezichtigen van 13.00 – 17.00 uur en de entree is zoals gewoonlijk gratis.

In 1973 won het meisjesteam van de A.H. Gerhardschool het waterpolotoernooi. Burgemeester Hille reikt de beker uit aan Francis Hoogerwerf. (coll. Tom Tulleken)

molensteen gevonden aan Marktstraat

Recent zijn voorbereidende werkzaamheden gestart aan de Marktstraat die moeten leiden tot de realisatie van woningen en winkels op deze plek. Er werd ook een archeologisch onderzoek gedaan, vlak naast restaurant Rinconada. HVW lid en fervent amateurarcheoloog Arjen Rijst was na afloop hiervan er als de kippen bij om ook enig onderzoek te doen. Tot zijn grote verbazing vond hij in een hoop aarde een molensteen. Omdat in deze omgeving van 1628 tot 1808 oliemolen De Bonte Ruiter gestaan is deze steen hoogstwaarschijnlijk afkomstig van deze molen. Omdat de 'officiële' archeologen ook vondsten hebben gedaan verwachten we op termijn meer bijzonderheden te kunnen melden.

de HVW kalender

De prachtige HVW kalender 2012 is nog steeds te koop. Voorzien van wederom een serie schitterende afbeeldingen van kunstenaar Arnold de Lange is de kalender een sierraad aan uw muur. Voor slechts € 14,50 komt in het bezit van deze fraaie uitgave waarbij u natuurlijk ook de vereniging steunt. Te koop bij Pasman Boek en Hobby, kapper Dirk Sluijs en rokerspecialzaak Piet Bakker. Heeft u de kalender al? Maak dan een ander blij en schenk een exemplaar!

Oud Wormerveer

geïllustreerd door Arnold de Lange

2012

Een uitgave van de Historische Vereniging Wormerveer

scheningen

Opnieuw een bijlage met een groot overzicht van alles wat in de afgelopen periode aan ons is overgedragen. Alle schenkers hartelijk dank!

De recent gevonden molensteen van de Bonte Ruiter. (foto Tom Tulleken)

najaarsledenvergadering, anders dan anders

Op woensdag 16 oktober jl. vond de najaarsledenvergadering plaats in de Wormerveerse Vermaning. Omdat enkele dagen later de tentoonstelling 'Sinterklaas, zo gewoon, zo bijzonder' van start ging, werd uitgeweken naar de kerkenraadskamer, waar met enig passen en meten de tientallen aanwezigen een plaats vonden. De flinke opkomst was wellicht te danken aan het geplande praatje na de pauze dat Marie Kleij, beter bekend als Kleidoiffie, voor haar rekening zou nemen. Helaas werd Marie op het laatste moment geveld door de griep en was de tijd te kort om een andere spreker te vinden. Het formele deel van de vergadering verliep in een goede en open sfeer en Marie Kleij staat nu genoteerd voor de voorjaarsledenvergadering.

10 jaar HVW

In 2012 bestaat onze vereniging 10 jaar en dit feit willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Vast staat in ieder geval de verschijning van een extra dik en misschien ook in kleur gedrukte uitgave van Wormerveer Weleer. Daarnaast zullen alle vrijwilligers van de vereniging uitgenodigd worden voor een feestelijke avond. Ook zal een grote tentoonstelling georganiseerd worden met als thema 'Wormerveer 1550 – 1950, vierhonderd jaar handel en nijverheid'. In de komende Nieuwsbrieven en natuurlijk op de website www.hvwormerveer.nl zult u binnenkort meer lezen over een en ander.

contributie 2012

In januari ontvangt u van ons een uitnodiging om de contributie voor 2012 te betalen. De bedragen zijn ongewijzigd. (€ 15,00 / € 22,50 / € 50,00) U kunt ons ook machtigen om de contributie automatisch te innen door middel van een apart machtigingsformulier. Wij hopen dat veel leden van deze mogelijkheid gebruik zullen maken.

mijn favoriete foto

Dit keer een foto uit mijn eigen collectie. Het is een oudje en het laat zien de situatie rond 1915 op een stukje Krommenieërweg. Het pand rechts is nr. 70, de bakkerij van Kronenburg. Enkele jaren na het nemen van deze foto zou dit lieve pandje gesloopt worden om plaats te maken voor het grote stenen pand waarin eerst Kronenburg en later bakker Monen hun bedrijf zouden voeren. Tegenwoordig is het geheel als woonhuis in gebruik. Het pandje daarnaast, nr. 72, is rond 1870 gebouwd als woning. Vanaf plm. 1905 kwam het in gebruik als café De Dageraad. Toen ik begin 70'er jaren in het Wormerveerse kwam te verkeren, stond het café al jaren bekend als café Boon, met ome Siem en tante Gré als uitbaters. Het was een echt buurtcafé dat op woensdagochtend al voor zessen open was voor de marktkooplui en waar veel kon. Zo stond tante Gré eens tijdens ziekte met bed en al opgesteld in het café. Bekend in

de hele Zaanstreek was ook het barblad dat helemaal was ingelegd met koperen centen. Tante Gré en ome Siem zijn er al jaren niet meer en zoon Ron verkocht een aantal jaren geleden het café aan Ron en Yvonne van der Laan die de zaak verbouwden en omdoopten in café 't Laantje. Het pandje geheel links, nr. 78, was geheel van hout en maakte deel uit van een blokje van twee woningen. Rond 1930 werden beide pandjes gesloopt en er werd, nu in steen, een nieuw blok van twee woningen gebouwd. Tot in de 70'er jaren woonde Eg Boot Sr. op nr. 78, waarna Dirk Meijns het pand kocht en er woonde tot zijn overlijden. De rare verspringing van de huisnummers op de Krommenieërweg heeft te maken met de diepe erven, van de weg tot aan de Kerksloot die begin 60'er jaren is gedempt. Op een aantal plaatsen was er sprake van woningen achteraan de erven, tegen de sloot aan. Deze woningen, die natuurlijk ook huisnummers hadden, zijn inmiddels bijna allemaal gesloopt. Bijna, want Krommenieërweg 62, u weet wel dat mooie, goed onderhouden houten woonhuis met die grote voortuin staat er nog steeds. Het waren van oorsprong twee woningen, nr. 60 en 62 en is verbouwd tot één woning en nu eigendom van Jan Huisman. Ervoor, dus aan de Krommenieërweg hebben ooit drie woningen gestaan, de nrs. 64, 66 en 68 die begin 60'er jaren gesloopt en nooit vervangen zijn.

boek&

De 122 Rijksmonumenten van Zaandam

ISBN 97894.90892.005

Auteur/Fotograaf Pim Smit

Prijs: € 29,50 (gebonden)

In dit boek, voorafgegaan door een voorwoord van burgemeester Geke Faber, maakt u kennis met de monumenten en hun bewoners. Prachtige fotografie.

Kleidoiffies

Auteur: Marie Kleij

Uitgever: Stichting Zaan Dictee.

Prijs: € 7,50

Veel Zaananters beginnen hun dag met het lezen van de column van Marie Kleij in Dagblad Zaanstreek. Dit boekje bevat een selectie van de columns die verschenen gedurende de periode 2008-2009. Om er volop van te genieten, is het natuurlijk wel een voorwaarde dat u een ruime voldoende hebt gehaald toen u zich liet testen tijdens het Zaan Dictee.

Pluut

Ontdek de ziel van de Zaanstreek

ISBN 97890.902.63113

Auteurs: Fleur Poot & Erik Schaap

Prijs: € 11,00 (Paperback, geïllustreerd).

Pluut (Zaans voor plezier) is een grappig cadeauboekje dat een aantal populaire gemeenplaatsen over de Zaanstreek (De Zaanstreek heeft geen cultuur) tegen het licht houdt.

Zaanse Molens in Heden en Verleden

ISBN 9789491344008

Auteur: Arnold Sol

Prijs: € 22,95 (Gebonden, geïllustreerd).

Arnold Sol, van jongs af gefascineerd door de rijke historie van de Zaanstreek, beschrijft in 85 hoofdstukken de Zaanse geschiedenis aan de hand van talloze molens. Bijzonder is dat hij foto's bij elkaar heeft gezet die dezelfde plek laten zien vroeger en nu. Degelijk werk voor historisch geïnteresseerden.

Monumentaal Zaandam

ISBN 9789078381495

Tekst: Peter Roggeveen,

Fotografie: Jolanda Hoogendoorn

Route over de Zaanse Schans en door Zaandam.

Prijs: € 24,50

Naar aanleiding van twee historische jubilea (50 jaar Zaanse Schans, en 200 jaar vereniging van de dorpen Oost- en West-Zaandam tot de stad Zaandam) komt Peter Roggeveen met een nieuw boek over Zaandam. Ook zonder de bijna 60 monumenten op het Hembrugterrein (zie het boek uit 2006: Hembrugterrein, heden verleden, toekomst) blijkt Zaandam een rijke oogst te herbergen aan allerlei verschillende soorten monumenten. Uiteenlopende categorieën

van ondermeer statige herenhuizen, tot fabriekspanden, en sluisjes worden liefdevol en met oog voor detail beschreven. Schitterende kleurenfoto's.

Schenkingsen

Mevr. E. Brandenburg (Krommenie), medicijnboosje van apotheker E.M. Wijers (Fa. T.M.B. van Marle) (27-5-1936);

Fam. Koolman (Zaandam), map *Ach Lieve Tijd: tien eeuwen Zaanstreek en de Zaananters*, (nr. 12 en index ontbreken), jaarverslagen Kamer van Koophandel 1958 t/m 1964 en 1990, herdenkingstegel 10 mei 1940: 'Het Vaderland Getrouwe';

Loes van Horssen (West-Knollendam), 3 boeken: *Izige poppen* - Theo Hoogstraten (jongerendetective die zich afspeelt in de Zaanbocht), *Federatie van Zaanse woningbouwverenigingen 1917-1992*, *Zaananters bestaan niet! Migratie vroeger en nu* - D. Niedekker, P. Roggeveen, K. Woudt; **G.J. Meerman**, 3 foto's van W. Andrea en mevr. Spaander aan het Karnemelkspad, ijstaferaal, D. Visser en dochter met Kees Kat aan de Weverstraat; Van N.N., banier Cor Bruijn van de toneelgroep Wederzijdsvoorstellingen in 2003, zakkenpikker; **Fam. Nieuwenhuijse** (Krommenie), foto gemeenteraadsleden met burgemeester Hille (jan. 1974), krantenartikel over heien eerste paal Dienstencentrum Wormerveer, krantenartikel over aanleg kabeltelevisie;

Tinke Ooms, feestkrant 50 jaar RKVV Saenden, Nivon-uitgave (nov. 2010) vooraankondiging Foto-expositie Wormerveer Anno 2010 van Zuid naar Noord, Zaanse erfgoed nr. 34, 2010 voor artikel 'De Begraafplaats in Wormerveer'; **Dhr. J.M. Paauw**, kolenschep afkomstig uit kolenhok pand Noorddijk 37, Wormerveer; **Marjan Pijl** (Wormer), kolenkit en raket, spaarpot, spiritusbrander; **Basisschool De Pionier**, boekje *Dichten op de begraafplaats* gemaakt door kinderen van obs De Pionier en voorgedragen op de Lichtjesavond 31 oktober 2010; **Klaas Postma** (Krommenie), 19 Signalementkaarten van Wormerveerders in Veenhuizen uit de periode 1895-1901; **Slagerij Cor Tromp**, koeltas, notitieblokje en pen;

(vervolg op bijlage)

colofon

De HVW Nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (april, augustus en december) voor leden en begunstigers van de Historische Vereniging Wormerveer. De uitgave van de HVW Nieuwsbrief is mede mogelijk gemaakt door 'Weduwen - en Wezenfonds d' Acht Staten' Wormerveer.

redactie

Carole Post van der Linde,
Atie Bouwmans, John Pasman,
Tom Tulleken.
Redactieadres: Krommenieërweg 80,
1521 HK Wormerveer,
e-mail: tomtulleken@online.nl

opmaak en printwerk

Prepress4U, Wormerveer

distributie

contactpersoon: Hero Wijker,
tel. 075-6283977

verenigingssecretariaat

Postbus 303, 1520 AH Wormerveer,
tel. 075-6210905, e-mail: secretaris@
hvwormerveer.nl

website / e-mail

www.hvwormerveer.nl/
info@hvwormerveer.nl

bestuur

voorzitter	Tom Tulleken
archivaris	Loes van Horssen
secretaris	Rimke Klitsie
2° secretaris	Aly Heijltjes
penningmeester a.i.	Han Eelman
algemeen	Hero Wijker

werkgroepcoördinatie

Tom Tulleken, tel. 075-6227737 / 06
21163910, e-mail: voorzitter@hvwor-
merveer.nl

kantoor

achterzijde Zaanweg 4,
open op maandag- en vrijdagmiddag
van 13.30 - 16.00 uur.

contributie 2012

€ 15,- (of € 22,50 voor een gezinslid-
maatschap) per jaar. Bedrijfslidmaat-
schap € 50,- per jaar.

Rabobank Zaanstreek	394910885
KvK Amsterdam	34180336

Werkgroep Heden en Verleden (West-Knollendam), 4 foto's van Wyeth-actie bij drogisterij Portegies met Wendy van Dijk; **Heer Wijker**, kaart Uitbreidingsplan 'West' nr. 1534 (jr. onbekend); **Klaas Zwart** (Krommenie), dossier over de Tweede Wereldoorlog met o.a. 2 verhalen, Duits geld, Duits en Engels propagandamateriaal, verzetskranten enz. en 3 foto's van bevrijding door de Canadezen; **dhr. J. Aafjes** (Jisp), boek en tijdschriften: afl. van Anno 1961, Industrielandschap De Zaan, Jaarverslag Kamer van Koophandel 1966, 1970 en 1971, Basis: 3 mei 1974, Bedrijfsorgaan van Wessanen aug. 1951, 1 ex 1955 en W.O. II nummer 1970, Omtrent de Zaan 1968, Zaanse Industrie, 4 ex van Zaans Erfgoed, afbeeldingen: Ned. Herv. Kerk Noordeinde, luchtfoto's van veevoederfabriek De Ster, cacaofabriek Pette en 2x Wessanen Noorddijk, Zaanwand 1930 en diverse historische prenten van Wormerveer, map Zwaan offsetdrukkerij, artikelen over Cor Bruijn, div. advertenties, kaart Nederland met rijkswegenplan 1958, spaarbankboekje van Spaarbank Wormerveer, div. persoonlijke stukken, krantenartikelen over schippers en varen op de Zaan; **Dhr. A. Andrea**, archiefstukken van Ons Genoegen en Excelsior; **Dhr. L. Andrea**, handgeschreven herinnering aan Wessanen en Laan, 1 ex. WKF-nieuws mei 1963, jubileumnummer 50 jaar LTV Wessanen 1937-1987, div. krantenknipsels; **dhr. G. Dekker** (Westzaan), 2 foto's van School B Goudastraat: 1^e en 5^e klas (jr. onbekend) + namenlijstje van kinderen van Remmert en Agatha Dekker; **GNS**, 34 machine- en molenboeken van de jaren 1875-1915, 28 huizenboeken van de jaren 1872-1902, 5 grootboeken en klantenlijsten (1875-1898), 8 kasboeken uit de jaren 1872-1899, 8 boeken arbeidslonen, uitgaven en verschotten van de jaren 1892-1960, 12 copieboeken van de jaren 1890-1920, taxatieboek van hout, spijkers en gereedschappen (1881), zagerijboek (1900), kasboek stoomzagerij en schaverij (1908-1926) + kosten verschillende werktuigen en gereedschappen, taxatieboek der vaste en losse goederen en gereedschappen (1918), inventarisatieboek gebouwen enz. (1937-1946); **Mevr. C. Koomen-Nijkamp** (Wormer), foto's 10x Toneelvereniging Strijd en Kunst, 8x QSC-revue, 1x Buurtvrouwenclub Wormerveer Zuid, 3x School B: Sint Nicolaas 1949, 5x Personeelsvereniging Jan Dekker, 2x IJspret; **A. van der Maeden**, verhaal *Een oorlogsbelevens* met kopie foto van bevrijdingsfeest in de Franklinstraat (1945); **Mevr. A. van der Mark-Kok** (Wormer), div. boeken, o.a.: *De Kerk in het midden* - G. Oosterbaan, 3 dln *Aan een kronkel in de Zaan* - Piet Bruijn, *Weet waar u woont*, editie 1971, *Wormerveer voor omstreeks vijftig jaar* - W. Zijlstra (1927), *Een halve eeuw met pluvius en vulcanus door het leven* - M. Kraaijer (1964), *Met Stoom*, mei 1991, 11 afdrukken, notulenboek Contactraad

N.V. Kraaijer (1968-1974), aardrijkskundeschrift van Anneke van der Mark-Kok, div. archiefstukken voor dossier Kraaijer; **van N.N.**, 6 afdrukken en 2 kopie afdrukken; **Mevr. Van Saanen-Nanning** (Wormer), afdrukkenmapje van d'Acht Staten t.g.v. feest 2-6-1978, kaart afscheidsreceptie t.g.v. beëindiging bezorging Bakker Postmus op 10-7-1982 en 50 jaar Bakker Postmus; **G. Schotman**, vaantjes en sleutelkoord van de GVB, schakelaars en fitting; **C. Slot**, 7 foto's van Lighthartsschool: reünie leerkrachten, schoolreis, schoolklas 1967, Pionier: gymklas van 1988/1989 en 2 van Cees Slot tijdens het Sint Nicolaasfeest, 233 originele foto's van schoolreizen Jan Lighthartsschool: Efteling (ca. 1975), Groenendaal/Bloemendaal (ca. 1972), Schoorl - Jeugdherberg, Teun de Jager (ca. 1958/1959) Utrecht, Oud Valkeveen, Bilthoven met Debbie Muusse, Lunteren, Elburg, Texel en sportdagen; **Mevr. A.H. de Smet** (Krommenie), foto's van meelfabriek De Vlijt, Noorddijk, 2 luchtfoto's van Veevoederfabriek De Ster, meelfabriek De Vlijt en oliefabriek De Tijd, 2 luchtfoto's van Wessanen complex 1 luchtfoto van De Moriaan en een foto van De Moriaan in aanbouw, 4 afbeeldingen uit 1956 van De Ster, Rijstfabriek in New Orleans 1956, De Tijd en havermoutfabriek De Unie, 4 grote foto's van Cacaofabriek De Moriaan Veerdijk Wormer, 2x Wessanen Veerdijk met de Unie en Meelfabriek Wessanen Noorddijk (ca. 1930??), 2 boeken: historie van Wessanen en Gedenkboek 50 jr Gemeente Gasfabriek 1888-1913, meelzak Wessanen, schrift met rijmgedichten van de Molens van de Zaanstreek, knipsels over Wessanen, 2 tekeningen van Ketelhuis achter De Tijd gedateerd 23 april 1897 Gebr. Gorter, plattegrond van Meelfabriek De Vlijt en Oliefabriek De Tijd met annexen (april 1897) Gebr. Gorter, map met knipsels, W.K.F. nieuws, jaarverslagen Ondernemingsraad, boekjes 60 jaar Wessanen Cacao, 40 jaar O.R. Cacao De Zaan enz., map met allerlei technische documentatie m.b.t. Wessanen; **Piet Stelling**, vergroting van afdruk van Zaanweg 118-124; **Wick Swart** (Wormer), div. knipsels en advertenties, geboorte-, rouw- en trouwaankondigingen, stempel Boon's taxibedrijven Wormerveer, afbeelding productielijnen Kon. Fabrieken Boon N.V., Met Stoom, mei 1996, publicatie *De Doopsgezinden Wie en Wat*, nieuwsfotoboekje 1949, Het Contact, orgaan van de Ned. Bijlart bond afd. Zaanstreek, jubileumnr. 1941-1951, Structuurschets voor Zaanstad voor de periode 1980-1990: teksten en bijlagenboek, structuurschets en diverse kaarten; **van Fort Spijkerboer**, ca. 25 kopie foto's voor de tentoonstelling Dichter bij 4 mei; **Roel Larooij**, print op canvas 'Wormerveer vanaf de Poelsluis', kerstkaarten gemaakt en gesignd door Jaap Hartog van o.a. West-Knollendam met oliemolen De Bakker (1999) en

Wormerveer-Zuid: Buurtschap de Vier Winden (2003); **Wed. van G. Pot** (Heemskerk), schilderij Hof Saenden; **I. Krijt-Stoffels**, De stoomwet, 10^e dr. 1921 behorende aan G. Stoffels, Tuinstraat no. 6; **Cor Smit**, foto's: 8x Guisveld, 17x Noorderveld, 2x d'Acht Staten in aanbouw, 16x div. straten, 2x Watering, programmaboekje van uitvoering toneelver. T.O.P. (1993) t.g.v. 60-jarig bestaan, programmaboekje van feestavond QSC t.g.v. tienjarig bestaan (1925), div. krantenknipsels over plaats van voormalige Wormerveerse molens en Zaanweg en Zuideinde, Kwatta's chocolade lied, uitgave van J. Meijns, in Feest- en Bruiloftsartikelen, Krommenierweg 202; **Mevr. Gravesteijn**, schildje 'PLV Blokhoofd L.B.', gedicht *De Electriche Tram*; **Kees en Els Koolman** (Zaandam), 4 boeken: Cor Bruijn: *Wijd was mijn land*, 2^e dr., *De zwerftocht van Eggejan Korse*, *Een ontdekkingsreis: 40 jaar Reisbureau Touring*, Anton Schuurman: *Stemt rood! 125 jaar sociaaldemocratie 60 jaar Rode Zaan*, krantenknipsels en documentatie overleden Wormerveerders; **J. Rep** (Zaandam), rond houten broodplank Wessanen; **Pauline Klinkenberg**, 10 foto's van Zaanbrug, nieuwbouw d'Acht Staten, Noordeinde, Zaanwand en Stoomfeest GVB; **Ton Neuhaus** (Zaandijk), 3x *Verslag van den Toestand der Gemeente Wormerveer* over de jaren 1913, 1917 en 1918, 15x *Alfabetisch Register op de door den Raad behandelde onderwerpen gedurende de jaren 1913-1914, 1917, 1920, 1926, 1927, 1928, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938*; **Piet Teeling**, div. boeken: *Aan een kronkel aan de Zaan*, dl. 1 t/m 3, *Luchtoorlog boven de Zaanstreek* - Bram Kemp, *Een stad aan de Zaan* - Klaas Woudt, *Mooi Zaans* - Somas bouwbedrijf, *Een klap van de molen* - Hans Kuyper, *Zaanse beeldenwijzer* - Pier van Leeuwen en *Dansen op het veen* - Ruud Vreeman en M. Pellanders; **Mevr. G.M. Plekker-van Sante** (Zaandam), boek: *Hannie Schaft: levensverhaal van een vrouw in verzet tegen de Nazi's* - Ton Kors; **Nora van Poelgeest**, Adresboek Wormerveer uitgave 1976; **F. Ackerman** (Krommenie), 19 foto's van o.a. pand garage Te Boekhorst, garage Zwart, Coop, De Eik, stoombrandspuit in werking, brandweercommandant P. Klinkenberg, brand Boon in 1933, klassen RK school (ca. 1900), 4 onbekende branden, Gladorenkapel in cacaofabriek de Jong, Zaanweg met overslaginstallatie, knipsel over De Eik en verkeerssituatie eind jaren '80 - begin jaren '90, 3 negatieven van foto's van Garage Te Boekhorst; **J.A. de Koning** (Krommenie), artikel over Tineke Netelenbos-Koomen uit Dagblad Kennemerkrant (dec. 2000): 'Een Zaans vechtertje gebleven'; **Mevr. Ploegen** (Koog aan de Zaan), 3 foto's: reisgezelschap Reisbureau Zwart, benzinepomp garage Zwart o.a. met Dirk Buijs.